

İqtisadçı Qalib Toğrul mərkəzi ünvanlı sosial yardımla bağlı təkliflər hazırlayıb

Ekspertin sözlərinə görə

Qalib Toğrul, bu yardımın verilməsi ilə bağlı elektron sistem keçdikdən sonra da problemlər həll olunmayıb.

"Maraqlıdır ki, bu sahədə korrupsiya və rüşvət olduğunu etiraf edən yeni rəhbərlik nazirliyin data base-də formalaşmış sosial yardım alanların bazasından imtina etməklə və zərərli yeni yardım təyinatları zamanı ona istinad etməyi başladı, həyata özünümaliyyətdən şübhəli layihələrinin də bu baza əsasında həyata keçirilməsini elan etdi.

ÜDSY obrazlı desək, ölü doğulub. Sistem işə düşdüyü ilk ildən (2006) bugünkü qədər bu istiqamətdə təxminən 2 milyard manat pul xərclənib. Ancaq sosial yardım alanların yarısından çoxunun yoxsul (aztəminatlı ailə) olmaması xərcləmələrinin səmərəliliyini azaldıb".

Qalib Toğrul sosial yardım sistemindəki korrupsiya hallarının azaldılması (təşviq), iqtisadi böhran və son aylar artan inflyasiya fonunda ünvanlı aztəminatlı həssas təbəqələrin qorunması, sosial gəlirliyin yumşaldılması məqsədi ilə təkliflər irəli sürüb.

1. Sosial yardım alanlara hər ay pul yardımı və zərərli ancaq ərizəyə xərclənməklə şərtilə sosial kartlar verilsin. Yəni həmin kartdakı məbləğə ərzaqdan başqa heç nə almaq mümkün olmasın

Dünya təcrübəsində yoxsul ailələrin əksəriyyəti aldıkları yardımın demək olar ki, hamısını ərzağa xərcləyirlər. Bunun üçün nazirlik bu istiqamətdə bir tədqiqat aparıb real vəziyyətə aydınlıq gətirə bilər. Ancaq onu deyim ki, İqtisadi Tədqiqatlar Mərkəzinin 2013-cü ildə apardığı tədqiqat bunu təsdiq edib.

2. Sosial kart vasitəsilə alınmasına icazə verilən ərizənin siyahısı hazırlanaraq təsdiq edilsin.

Bu siyahıya saxlanma müddəti qısa olan ilkin tələbat malları – çörək, süd, pendir, yağ, xama, kəsmik, tərəvəz, meyvə, şəkər tozu, ət, yumurta, qarabaşaq, düyü və sair daxil edilə bilər.

3. Kartdakı məbləğin təminatının bir ay (və ya ayyarım) ərzində xərclənməsi şərti qoyulsun. Bir aydan sonra həmin məbləğ dondurulsun.

4. Kart vasitəsilə ancaq əvvəlcədən razılaşdırılmış, sosial kartların xüsusi sistemə inteqrasiya olunduğu marketlərdə alış-veriş etməklə mümkün olsun.

5. Sosial kartların verilməsi zamanı ÜDSY-nin hesablanması üçün istifadə olunan Ehtiyac

meyarı göstəricisində n imtina olunmalı, adambaşına aylıq gəliri Ölkə üzrə Yaşayış Minimumu göstəricisində n aşağı olan aztəminatlı ailələrin üzvlərinə verilən məbləğ elə bu göstəriciyə uyğun olaraq da hesablanmalıdır.

Son vaxtlar əksər ərzaq məhsullarının bahalaşması artıq ÜDSY-nin hazırkı hesablanma mexanizmini üçün istifadə olunan 105 manatlıq Ehtiyac meyarının ləğvini, 136 manatlıq Yaşayış minimumunu keçməyi tələb edir.

6. Nəhayət, yerli istehsalı təşviq etmək üçün sosial kartla yalnız Azərbaycan istehsalı olan məhsulların alınması şərti qoyulmalıdır.

7. Ən nəhayət, yeni sistemə keçməzdən nazirliyin data base-dəki sosial yardım alanlar ciddi surətdə əlindəki keçirilməli, yoxlanılmalı, əsl yoxsullar üçün sosial yardımın qapısı həmişə açıq olmalıdır.